

УДК 780.616.433:378.147

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/96-2-6>**Іван КОСИНЕЦЬ,***orcid.org/0000-0001-9788-9077*

доктор мистецтва, доцент,

завідувач кафедри музичного мистецтва

Волинського національного університету імені Лесі Українки

(Луцьк, Україна) *kosynecivan@ukr.net***Михайло ГОНЧАРОВ,***orcid.org/0009-0000-8955-1359*

доктор мистецтва,

доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності

Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

(Київ, Україна) *goncharovmyhailo@ukr.net*

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ГРИ НА ГІТАРІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ

Стаття присвячена дослідженню фахової підготовки гітаристів у закладах вищої освіти України в контексті трансформації сучасної мистецької парадигми. Актуальність проблеми зумовлена розвитком сучасної освіти, інтеграцією в європейський освітній і мистецький простір, процесами цифровізації та медіатизації в культурі, а також необхідністю змін у репертуарній політиці та формуванні у здобувачів вищої освіти здібностей до професійної мобільності.

Мета дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні та систематизації методичних підходів до навчання гри на гітарі у закладах вищої освіти України, що базуються на синтезі класичних академічних традицій, сучасних інноваційних технологій та концепції світоглядної культури.

Проаналізовано фундаментальні засади класичної гітарної школи та їх роль у формуванні виконавського апарату здобувача вищої освіти. Виявлено інноваційні методи навчання, зокрема впровадження принципів біомеханіки, ментальної підготовки і цифрових технологій. Висвітлено роль сучасного репертуару як інструменту інтенсифікації освітнього процесу. Методологія дослідження ґрунтується на положеннях дидактики і засадах світоглядної культури. Методи дослідження: теоретичні (описово-аналітичний, порівняльний, синтез та узагальнення) й емпіричні (бесіди, спостереження).

Наукова новизна полягає в тому, що запропоновано комплексний аналіз теоретико-методичних аспектів викладання гри на гітарі у закладах вищої освіти із врахуванням академічної традиції, інноваційних технологічних рішень і світоглядної культури молоді. Доведено, ефективність навчання гри на гітарі у ЗВО забезпечується синтезом перевірених часом академічних традицій, інновацій і концепції світоглядної культури, що сприяє підготовці компетентного конкурентоспроможного фахівця в сучасному культурно-мистецькому просторі.

Ключові слова: гітара, фах, методи викладання, заклади вищої освіти, інноваційні технології, академічні традиції, сучасний репертуар.

Ivan KOSYNETS,*orcid.org/0000-0001-9788-9077*

Doctor of Arts, Associate Professor,

Head of the Department of Musical Art

Lesya Ukrainka Volyn National University

(Lutsk, Ukraine) *kosynecivan@ukr.net***Mikhailo HONCHAROV,***orcid.org/0009-0000-8955-1359*

Doctor of Arts,

Associate Professor at the Department of Instrumental Performance Skills

Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University

(Kyiv, Ukraine) *goncharovmyhailo@ukr.net*

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS OF GUITAR PEDAGOGY IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS: TRADITIONS AND INNOVATIONS

The article is devoted to the study of the professional training of guitarists in higher education institutions of Ukraine within the framework of the transforming contemporary artistic paradigm. The relevance of the issue stems from the

development of modern education, integration into the European educational and artistic space, processes of digitalization and mediatization in culture, as well as the necessity for shifts in repertoire policy and the cultivation of professional mobility among students.

The purpose of the study is to provide a theoretical substantiation and systematization of methodological approaches to guitar instruction in Ukrainian higher education, based on a synthesis of classical academic traditions, modern innovative technologies, and the concept of worldview culture.

The fundamental principles of the classical guitar school and their role in forming the student's performance apparatus are analyzed. Innovative teaching methods are identified, specifically the implementation of biomechanical principles, mental preparation, and digital technologies. The role of contemporary repertoire is highlighted as a tool for intensifying the educational process. The research methodology is grounded in the tenets of didactics and the principles of worldview culture. Research methods include theoretical (descriptive-analytical, comparative, synthesis, and generalization) and empirical (interviews, observation) approaches.

The scientific novelty lies in the comprehensive analysis of theoretical and methodological aspects of guitar pedagogy, accounting for academic traditions, innovative technological solutions, and the worldview culture of the youth. It is proved that the effectiveness of guitar instruction in higher education institutions is ensured by a synthesis of time-tested academic traditions, innovations, and the concept of worldview culture, which facilitates the training of competent and competitive specialists in the modern cultural and artistic landscape.

Key words: *guitar, profession, teaching methods, higher education institutions, innovative technologies, academic traditions, modern repertoire.*

Постановка проблеми. Актуальність дослідження методики викладання фаху (гри на гітарі) у закладах вищої освіти України зумовлена трансформаціями в сучасній освіті, інтеграцією в європейський освітній і мистецький простір, процесами цифровізації та медіатизації в культурі, а також необхідністю змін у репертуарній політиці та формуванні у здобувачів вищої освіти здібностей до професійної мобільності. Сучасна мистецька освіта перейшла від репродуктивного навчання до компетентнісного підходу, що своєю чергою вимагає як оновлення традиційних методик, так і пошуку нових форм взаємодії викладачів і студентів задля розвитку індивідуального виконавського стилю. Адаптація до світових стандартів виконавства стимулює перегляд навчальних програм і впровадження інноваційних технік, а також зумовлює потребу у використанні цифрових інструментів у процесі формування професійних навичок гітариста. Окрім того, збільшення обсягу музичного матеріалу та доступ до світових виконавських шкіл через глобальну мережу Інтернет вимагають від студентів навичок критичного аналізу, медіаграмотності та усвідомленої самостійної роботи. Пошук балансу між класичною спадщиною і сучасною музикою, зокрема популяризація творів сучасних українських авторів, стає важливим чинником для формування світоглядної культури і національної виконавської ідентичності. Варто враховувати, що сучасне покоління студентів орієнтоване на швидкий результат та інтерактивність, що вимагає від викладача пошуку нових шляхів мотивації та інтенсифікації навчання. Окрім того, підготовка конкурентоспроможного фахівця, який відповідає запитам сучасного ринку праці – наприклад, здатного поєднувати сольну кар'єру, ансамблеву гру і педагогічну діяльність, поребує розробки комплексної методичної бази.

Аналіз досліджень. Проблема фахової підготовки гітаристів у закладах вищої освіти (ЗВО) перебуває у полі зору багатьох українських і зарубіжних вчених. Вагомий внесок у розуміння фізіології та біомеханіки гри на гітарі внесли розробки зарубіжних майстрів, зокрема А. Карлеваро та Е. Пухоля. У сучасному українському науковому просторі ці ідеї розвиваються через призму ергономіки та збереження професійного здоров'я музиканта. Дослідники у сфері музичної освіти Австралії та США Р. Даніель та К. А. Паркес аналізують співвіднесення наявності педагогічної освіти у викладачів гри на музичних інструментах та традиції залучення практиків, взаємодії «майстер-учень», наголошуючи на необхідності використання наукового обґрунтованих педагогічних методів у вищій школі (Ryan Daniel, Kelly A. Parkes, 2017: 33). Різні аспекти підготовки гітаристів висвітлено в українському дискурсі у доробках В. Блажевича (Блажевич, 2017: 107), Б. Бурлаченка (Бурлаченко, 2022: 46), І. Мироненко (Мироненко, 2020: 25), М. Михайленка, В. Сологуб, А. Шевченка, В. Шульгіної (Шульгіна, 2008: 7) та ін. Важливість використання сучасного українського репертуару під час навчання гри на гітарі обґрунтовує М. Тущенко, гітарний рух в Україні, зокрема роль Асоціації гітаристів Національної всеукраїнської музичної спілки, досліджено у розвідках К. Чечені (Чеченя, 2021: 166). Необхідність формування світоглядної культури у студентської молоді висвітлено в педагогічно-культурологічних дослідженнях (О. Сохацька, В. Головей, О. Москвич). Методологія дослідження ґрунтується на положеннях дидактики і засадах світоглядної культури. Методи дослідження: теоретичні (описово-аналітичний, порівняльний аналіз методичних рекомендацій, синтез та узагальнення) та емпіричні (бесіди, спостереження).

Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні та систематизації методичних підходів до навчання гри на гітарі у закладах вищої освіти України, що базуються на синтезі класичних академічних традицій, сучасних інноваційних технологій та концепції світоглядної культури.

Виклад основного матеріалу. Протягом останніх десятиліть класична гітара остаточно утвердилася як повноправний академічний інструмент, що представлений у програмах провідних консерваторій та університетів світу, зокрема й України. Теоретичну базу академічного гітарного виконавства закладено у працях корифеїв українського гітарного мистецтва М. Михайленка й А. Шевченка, які висвітлили і систематизували методику викладання у контексті української мистецької освіти. В. Сологуб акцентує увагу на тому, що викладання класичної гітари потребує індивідуалізованого підходу, посиляючись на результати експериментальної програми підготовки фахівців спеціальності «класична гітара» у ЗВО. Зокрема, В. Сологуб наголошує, що викладання дисциплін «Фах (класична гітара)», «Методика викладання фаху», «Історія та теорія виконавства» повинні «здійснюватися без залучення відомостей про інші струнно-щипкові інструменти, зосереджуючись на особливостях історії виникнення, особливостях трактування гітарного мистецтва, специфіці звуковидобування на класичній гітарі, її конструктивних та виразних можливостях, таким чином обґрунтовуючи академізацію гітарного мистецтва» (Сологуб, 2019: 128).

Фундамент сучасної методики викладання гри на гітарі у ЗВО ґрунтується на еволюції теоретико-методичної думки, яка базується на дидактиці XIX століття. Основою академічного навчання є методичні системи Ф. Сора, М. Джуліані та Д. Агуадо, які систематизували принципи раціональної посадки та постановки рук. Наступний етап академізації пов'язаний з ім'ям Е. Пухоля, чия чотири томна «Школа гри на гітарі» стала путівником для викладачів закладів вищої освіти (Pujol, 1954: 6). Його підхід ґрунтується на анатомо-фізіологічному обґрунтуванні кожного руху. Паралельно з цим, виконавська діяльність А. Сеговії вивела гітару на велику концертну сцену, що зумовило перегляд вимог до сили звуку і різноманітності тембрального забарвлення. В Україні становлення фахової підготовки гітаристів у закладах вищої освіти пов'язане з іменами Я. Пухальського, К. Смаги та вже вищезгаданого корифея М. Михайленка. Українська школа синтезувала європейський досвід, додавши до нього чітку вертикаль здобування освіти, наголос на співучості (кантилені) гітарного

звуку та методичну систематизацію. Варто зауважити, що попри стрімкі інновації праця М. Михайленка «Методика викладання гри на шестиструнній гітарі» залишається базовим підручником, де висвітлено питання психотехніки та художньої інтерпретації. Традиційна методика навчання гри на гітарі у ЗВО базується на ключових чинниках: поступовості (від простої технологічної вправи до складного художнього образу); академізмі репертуару; індивідуальному підході.

Як зазначає М. Туценко: «Технічний потенціал сучасного гітариста-виконавця характеризується володінням широкого спектру навичок та вмій (свобода виконавського апарату, чіткість дрібної техніки, точність штрихів, гнучкість нюансування, раціональне використання м'язової енергії тощо). Втіленню та удосконаленню більшості складових виконавської техніки гітариста сприяє підбір раціональних вправ, спрямованих на полегшення процесу оволодіння технічними складнощами твору, опанування фактурними особливостями музичного матеріалу, досягнення музично-виконавської виразності» (Туценко, 2024: 340).

Варто зауважити, що на сучасному етапі методика викладання у ЗВО дедалі більше змінюється від наслідування дій викладача до креативного підходу та використання інноваційних інструментів самовдосконалення та формування індивідуального стилю у здобувача вищої освіти. Креативний метод передбачає створення здобувачами вищої освіти оригінальних варіантів інтерпретації музичних творів; нестандартний підхід до розв'язання сценічних ситуацій; опанування навичок імпровізації тощо. Серед технічних інновацій варто виокремити біомеханіку й ергономіку, зокрема традиційна посадка з підставкою під ногу починає поступатися місцем ергономічним аксесуарам (супортам, подушкам, ергоплеям), а методика А. Карлеваро (Carlevaro, 1978: 13–15) сприяє не лише підвищенню технічної майстерності, а й зниженню ризиків виконавських травм.

Особливої ваги набуває психологічно-емоційна підтримка студентської молоді, зокрема у мистецькій освіті. Ментальний тренінг і саморегуляція стають складниками підготовки фахівця у ЗВО формуючи готовність до екстремальних умов сцени. До сучасних методів належить так зване «уявне виконання», що передбачає роботу над твором без інструмента, формування детального «слухо-моторного образу» композиції. Своєю чергою, сценічний інтенсив допомагає моделювати концертні ситуації за допомогою відеозапису з наступним аналізом не лише звуку, а й моторики та поведінки здобувача освіти.

Останнім часом активізувалися дослідження, що присвячені впровадженню інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес. Також актуалізуються питання трансформації ролі викладача в умовах цифровізації та можливості використання мультимедійних засобів для інтенсифікації самостійної роботи студентів. Особлива увага приділяється дистанційним формам навчання (які набули поширення під час пандемії, а також дозволяють забезпечити безперервне навчання в умовах викликів війни) та використанню спеціалізованого програмного забезпечення. До технологічних новацій відноситься впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (аудіоредактори, мобільні додатки, онлайн-платформи, дистанційні майстер-класи), що перетворює самостійну роботу студента на дослідницький процес та інтегрує у світовий контекст без відриву від навчання в українському ЗВО.

«Важливим засобом формування світоглядної культури студентської молоді є впровадження інтегрованих культурологічних освітніх компонентів, які сприяють виробленню у здобувачів цілісного уявлення про людину та її місце і роль у суспільстві, природному середовищі та віртуальному вимірі сучасної медіакультури» (Сохацька та ін., 2025: 455). На цьому аспекті наголошують сучасні педагоги і культурологи. «Логіка побудови таких курсів відображає універсальні закони пізнання і освоєння світу – духовного і практичного, їхню взаємодію і взаємозалежність, а також вікову динаміку становлення особистості: від пасивно-споглядального сприйняття світу в юності – до активного, рефлексивного й практичного ставлення до себе та світу у зрілому віці» (Сохацька та ін., 2025: 452).

Особливої ваги в контексті даного дослідження набуває підбір репертуару для навчання гри на гітарі у ЗВО. У сучасній вищій школі репертуар перестає бути лише переліком творів, а постає стратегічним засобом розвитку мислення майбутнього фахівця. Інтенсифікація освітнього процесу у класі гітари передбачає отримання максимального художнього і технічного результату за оптимальний проміжок часу. Основними важелями цього процесу є оновлення музичного матеріалу та впровадження новітніх технологій. Сучасний репертуар для гітари у ЗВО має виконувати кілька функцій: опанування розширених технік, популяризація українського контенту, формування стилістичної універсальності.

Українське гітарне мистецтво синтезує впливи різних національних культур і традицій, продовжує розвиватись в сучасних умовах інтеграцій-

них процесів і ставити нові актуальні завдання. «Об'єктивне дослідження існуючого національного репертуару й активне залучення його в навчальні програми ЗВО постає одним із першочергових та актуальних завдань в контексті наукового осмислення», – підкреслює М. Тущенко у статті «Національний репертуар як важлива складова фахової підготовки гітариста» (Тущенко, 2023: 152–153). Опанування існуючого національного репертуару й активне залучення його в освітній процес ЗВО дає розуміння провідних тенденцій розвитку сучасного українського гітарного мистецтва. На думку М. Тущенка «основними методичними положеннями процесу навчання повинні стати наступні:

1. Учень має ознайомитися, оволодіти прийомами, техніками гітаристів різних стилів та культурно-історичних епох.

2. Навчання повинно будуватися не лише на сухому навчально-тренувальному матеріалі вправ та етюдів задля розвитку практичних і технічних навичок, а й на вміло підбраному викладачем високомистецькому матеріалі, направленому на виховання творчого смаку» (Тущенко, 2023: 153). Такий підхід гарантує і естетичне задоволення від навчання, і формування світоглядної культури молодого гітариста. Зокрема, М. Тущенко запропоновано «добробок композитора Ю. Радзецького, який поєднує такі музичні стилі, як сучасна академічна музика, неокласика, неоромантика, авангард, постмодернізм. Однією зі стильових особливостей сучасної української гітарної музики є синтез елементів фольклору і класичного джазу (твори композиторів-гітаристів Ю. Стасюка, М. Вігули, А. Андрушка для гітарисоло, гітарних ансамблів та інструментальних ансамблів з гітарою). (Тущенко, 2023: 154–155). Допоміжним для педагогів і здобувачів вищої освіти може стати часопис «Гітара в Україні», де опубліковані твори сучасних українських і зарубіжних композиторів (Чеченя, 2021: 171).

Ще однією важливою рисою сучасної мистецької освіти є цифровізація, яка змінює роль викладача з «єдиного джерела знань» на «тьютора», який несе відповідальність у питаннях виховання нової генерації виконавців через окремі зразки музичного мистецтва (в тому числі і національного). Серед технологічних інструментів варто виділити відео-фідбек (регулярна фіксація виконання на відео дозволяє студенту побачити власні помилки в постановці рук та міміці, які неможливо помітити безпосередньо під час гри); роботу з музичними редакторами та доступ до світових бібліотек (International Music Score Library Project,

цифрові архіви консерваторій тощо). Робота педагога завжди має концентруватися на проблемі всебічного і гармонічного розвитку молодого музиканта, керуватися метою збагачення його креативного мислення, стимулювати розвиток музичного смаку, виконавської майстерності і світоглядної культури.

Висновки. Отже, ефективність навчання гри гітарі у ЗВО України забезпечується синтезом перевіреного часом академічних традицій, новіт-

ніх технологічних рішень і концепції світоглядної культури, що сприяє підготовці компетентного конкурентоспроможного фахівця в сучасному культурно-мистецькому просторі. Поєднання якісного сучасного репертуару, зокрема українського, з новаторськими техніками і технологіями дозволяють перетворити навчання на динамічний інтерактивний процес, де здобувач вищої освіти стає активним дослідником власного виконавського стилю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Блажевич В. Еволюція розвитку виконавських традицій гітарного мистецтва у вітчизняному культурно-освітньому просторі. *Естетика і етика педагогічної дії*. 2017. Вип. 15. С. 107–115. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/8129/1/Blagevich.pdf>
2. Бурлаченко Б. Специфіка гітарного виконавства в контексті духовно-мистецької культури України. *Knowledge, Education, Law, Management*. 2022. № 8 (52). С. 46–51.
3. Мироненко І. Теоретичні та методичні аспекти сучасного гітарного виконавства. *Час мистецької освіти. Мистецька освіта: пошуки та відкриття: зб. ст. VIII Всеук. наук.-практ. конф. (16–17 черв. 2020)*. Харків: ХНПУ, 2020. Ч. 1. С. 25–28. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/9b388835-4a21-4be2-9b50-74e6d4208e19/content>
4. Сологуб В. Практика підготовки виконавців спеціальності «Класична гітара» в українському освітньому просторі (на прикладі ВП «МФ КНУКІМ»). *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2019. № 64. Т. 2. С. 128–133.
5. Сохацька О., Головей В., Москвич О. Формування світоглядної культури студентів у процесі вивчення інтегрованих культурологічних дисциплін: методологічний і методичний аспекти. *Fine Art and Culture Studies*. 2025. № 5. С. 449–457. URL: <http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/art/article/view/3326>
6. Туценко М. Національний репертуар як важлива складова фахової підготовки гітариста. *Мистецтвознавчі записки : зб. наук. пр.* 2023. Вип. 43. С. 152–156.
7. Туценко М. Розвиток виконавської майстерності студентів-гітаристів у процесі навчання в закладах вищої освіти. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2024. № 1. С. 339–343.
8. Чеченя К. Гітарний рух в Україні на початку XXI століття. *Культурологічна думка*. 2021. № 19. С. 165–173. URL: https://www.culturology.academy/wp-content/uploads/KD19_Chechenya.pdf
9. Шульгіна В. Українська музична педагогіка: підручник [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: ДАКККіМ 2008. Вид. 2-ге доп. 263 с.
10. Carlevaro A. Escuela de Guitarra. Exposición de Teoría Instrumental. Buenos Aires: Barry, 1978. 152 s. URL: https://kupdf.net/download/abel-carlevaro-escuela-de-la-guitarra-exposicion-de-lateoria-instrumental_5afb33a3e2b6f54c2ddd7685_pdf
11. Daniel R., Parkes K. Music Instrument Teachers in Higher Education: An Investigation of the Key Influences on How They Teach in the Studio. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*. 2017. Vol. 29. Num 1. Pp. 33–46. URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1136001.pdf>
12. Pujol E. Escuela razonada de la guitarra: basada en los principios de la técnica de Tárrega. Buenos Aires: Ricordi Americana, 1954. 252 s. URL: <https://www.ricardomata.net/wp-content/uploads/2018/06/emilio-pujol-escuela-razonada-de-la-guitarra-vol-4.pdf>

REFERENCES

1. Blazhevych, V. (2017). *Evolutsiia rozvytku vykonavskykh tradytsii hitarnoho mystetstva u vitchyznianomu kulturno-osvitnomu prostori* [Evolution of guitar art performance traditions in the national cultural and educational dimension] *Estetyka i etyka pedahohichnoi dii*. Vyp. 15. Pp. 107–115. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/8129/1/Blagevich.pdf> [in Ukrainian]
2. Burlachenko, B. (2022). *Spetsyfika hitarnoho vykonavstva v konteksti dukhovno-mystetskoï kultury Ukrainy* [Specificity of guitar performance in the context of spiritual and artistic culture of Ukraine]. *Knowledge, Education, Law, Management*. № 8 (52). Pp. 46–51. [in Ukrainian]
3. Myronenko, I. (2020). *Teoretychni ta metodychni aspekty suchasnoho hitarnoho vykonavstva* [Theoretical and Methodological Aspects of Modern Guitar Performance]. *Chas mystetskoï osvity. Mystetska osvita: poshuky ta vidkryttia : zb. st. VIII Vseuk. nauk.-prakt. konf. (16–17 cherv. 2020)*. Kharkiv: KhNPU. Ch. 1. Pp. 25–28. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/9b388835-4a21-4be2-9b50-74e6d4208e19/content> [in Ukrainian]
4. Solohub, V. (2019). *Praktyka pidhotovky vykonavstiv spetsialnosti «Klasychna hitara» v ukrainskomu osvitnomu prostori* [The Practice of Training «Classical Guitar» Performers within the Ukrainian Educational Environment]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*. № 64. Vol. 2. Pp. 128–133.

5. Sokhatska, O., Holovei, V. & Moskvych, O. (2025). *Formuvannia svitohliadnoi kultury studentiv u protsesi vyvchennia intehrovanykh kulturolohichnykh dystsyplin: metodolohichni i metodychnyi aspekty* [Formation of students' worldview culture in the process of studying integrated cultural disciplines: methodological and methodological aspects]. *Fine Art and Culture Studies*. № 5. Pp. 449–457. URL: <http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/art/article/view/3326> [in Ukrainian]
6. Tushchenko, M. (2023). *Natsionalnyi repertuar yak vazhlyva skladova fakhovoi pidhotovky hitarysta* [National Repertoire as an Essential Component of Professional Training for Guitarists]. *Mystetstvoznavchi zapysky: zb. nauk. pr.* Vyp. 43. Pp. 152–156. [in Ukrainian]
7. Tushchenko, M. (2024). *Rozvytok vykonavskoi maisternosti studentiv-hitarystiv u protsesi navchannia v zakladakh vyshchoi osvity* [Development of Performance Mastery in Guitar Students within Higher Education Institutions]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadrov kultury i mystetstv*. № 1. Pp. 339–343. [in Ukrainian]
8. Chechenia, K. (2021). *Hitarnyi rukh v Ukraini na pochatku XXI stolittia* [Guitar movement in Ukraine at the beginning of the XXIst century]. *Kulturolohichna dumka*. № 19. Pp. 165–173. URL: https://www.culturology.academy/wp-content/uploads/KD19_Chechenya.pdf [in Ukrainian]
9. Shulhina, V. (2008). *Ukrainska muzychna pedahohika* [Ukrainian Music Pedagogy]: *pidruchnyk [dlia stud. vyshch. navch. zakl]*. Kyiv: DAKKKiM. Vyd. 2-he dop. 263 s. [in Ukrainian]
10. Carlevaro, A. (1978). *Escuela de Guitarra. Exposicion de Teoria Instrumental* [Guitar School. Presentation of Instrumental Theory]. Buenos Aires: Barry. 152 s. URL: https://kupdf.net/download/abel-carlevaro-escuela-de-la-guitarra-exposicion-de-lateoria-instrumental_5afb33a3e2b6f54c2ddd7685_pdf [in Spanish]
11. Daniel R. & Parkes K. (2017). Music Instrument Teachers in Higher Education: An Investigation of the Key Influences on How They Teach in the Studio. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*. Vol. 29. Num. 1. Pp. 33–46. URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1136001.pdf>
12. Pujol, E. (1954). *Escuela razonada de la guitarra: basada en los principios de la técnica de Tárrega* [Reasoned school of guitar: based on the principles of Tárrega's technique]. Buenos Aires: Ricordi Americana. 252 s. URL: <https://www.ricordomata.net/wp-content/uploads/2018/06/emilio-pujol-escuela-razonada-de-la-guitarra-vol-4.pdf> [in Spanish]

Дата першого надходження статті до видання: 17.02.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.03.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 22.04.2026

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

